

Suvestinė redakcija nuo 2016-07-01

Įsakymas paskelbtas: TAR 2014-08-29, i. k. 2014-11410

**LIETUVOS VYRIAUSIASIS ARCHYVARAS
ĮSAKYMAS
DĖL ELEKTRONINIŲ DOKUMENTŲ SPECIFIKACIJŲ REIKALAVIMŲ
APRAŠO PATVIRTINIMO**

2014 m. rugpjūčio 29 d. Nr. VE(1.3 E)-41
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 6 punktu:

1. T v i r t i n u Elektroninių dokumentų specifikacijų reikalavimų aprašą (pridedama).
2. L a i k a u netekusiu galios Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2008 m. spalio 9 d. įsakymą Nr. V-119 „Dėl Elektroniniu parašu pasirašyto elektroninio dokumento specifikacijos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.

Lietuvos vyriausiasis archyvaras

Ramojus Kraujelis

PATVIRTINTA

Lietuvos vyriausiojo archyvaro

2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. VE(1.3 E)-41

ELEKTRONINIŲ DOKUMENTŲ SPECIFIKACIJŲ REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Elektroninių dokumentų specifikacijų reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) nustato valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių, valstybės įgaliotų asmenų (toliau – įstaigos) oficialiųjų elektroninių dokumentų (toliau – elektroniniai dokumentai), valdomų vykdamas norminių teisės aktų nustatytas funkcijas, specifikacijų (toliau – specifikacijos) minimalius reikalavimus.

Specifikacijose gali būti nustatomi skirtingi elektroninių dokumentų rengimo ir tikrinimo reikalavimų lygmenys įstaigoms, nevalstybinėms organizacijoms, privatiems juridiniams ar fiziniams asmenims.

Specifikacijų taikymo tvarka nustatoma atskiru Lietuvos vyriausiojo archyvaro įsakymu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [\(1.3 E\)VE-59](#), 2016-06-13, paskelbta TAR 2016-06-14, i. k. 2016-16358

2. Specifikacijoms, skirtoms brėžinių, vaizdo, garso ir pan. elektroniniams dokumentams rengti, Aprašo bendrosios nuostatos ir kiti nustatytieji reikalavimai taikomi tiek, kiek leidžia esamos technologijos.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Elektroninio dokumento pakuotė** – rinkmena, sujungianti visas elektroninio dokumento dalis į vieną integralią visumą.

3.2. **Elektroninio dokumento specifikacija** – dokumentas, kuriame aprašomos elektroninio dokumento formato techninės savybės, charakteristikos, sudarymo ir tikrinimo reikalavimai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [\(1.3 E\)VE-59](#), 2016-06-13, paskelbta TAR 2016-06-14, i. k. 2016-16358

3.3. Kitos šiame Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB, Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatyme ir Lietuvos vyriausiojo archyvaro išleistuose teisės aktuose, kuriuose nustatomi dokumentų rengimo, tvarkymo, apskaitos, saugojimo bendrieji reikalavimai, vartojamas sąvokas.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [\(1.3 E\)VE-59](#), 2016-06-13, paskelbta TAR 2016-06-14, i. k. 2016-16358

II SKYRIUS ELEKTRONINIŲ DOKUMENTŲ SPECIFIKACIJŲ RENGIMAS

4. Įstaigų parengtos specifikacijos ar jų pakeitimai teikiami derinti Lietuvos vyriausiajam archyvarui ir tvirtinami įstaigų vadovų.

5. Konkrečioje specifikacijoje detalai aprašoma:

5.1. specifikacijos paskirtis ir apimtis;

5.2. specifikacijos taikymo sritis;

- 5.3. elektroninio dokumento loginė ir fizinė struktūra;
- 5.4. elektroninio dokumento pakuotės reikalavimai;
- 5.5. elektroninio dokumento turinio reikalavimai;
- 5.6. elektroninio dokumento metaduomenys;
- 5.7. elektroninių parašų ir (ar) kvalifikuotų elektroninių spaudų formatai, struktūra ir kita;

Punkto pakeitimai:

Nr. [\(1.3 E\)VE-59](#), 2016-06-13, paskelbta TAR 2016-06-14, i. k. 2016-16358

- 5.8. elektroninio dokumento tikrinimo reikalavimai.

6. Konkrečios specifikacijos rengėjas suteikia jai unikalų identifikavimo žymenį, į kurį būtinai turi įeiti specifikacijos versijos eilės numeris. Specifikacijos identifikavimo žymuo turi būti nurodytas jos pavadinime.

Iš esmės keičiant specifikacijoje nustatytus reikalavimus, turi būti pakeistas ir specifikacijos versijos eilės numeris.

7. Teikiant derinti specifikacijos projektą Lietuvos vyriausiajam archyvarui, pateikiama naujos specifikacijos poreikį pagrindžianti informacija pagal šiuos kriterijus:

7.1. motyvacija, kodėl nėra galimybių taikyti galiojančias specifikacijas;

7.2. numatomos rengti specifikacijos elektroninių dokumentų sudarytojai ir gavėjai bei jų galimybės rengti ir naudoti pagal šią specifikaciją parengtus elektroninius dokumentus;

7.3. numatomos rengti specifikacijos taikymo galimybės ir ilgalaikės pasekmės (organizacinės, finansinės ir kitos);

7.4. galimybės išsaugoti naują specifikaciją atitinkančius dokumentus ir juose esančių elektroninių parašų ir (ar) kvalifikuotų elektroninių spaudų galiojimą patvirtinančius duomenis visą elektroninių dokumentų gyvavimo (saugojimo) laiką;

Punkto pakeitimai:

Nr. [\(1.3 E\)VE-59](#), 2016-06-13, paskelbta TAR 2016-06-14, i. k. 2016-16358

7.5. galimybės teisės aktų nustatyta tvarka perduoti pagal specifikaciją sudarytus elektroninius dokumentus toliau saugoti valstybės archyvams ar kitoms įstaigoms.

8. Specifikacijų projektai, kuriuos rengiant nėra pagrįstas specifikacijų poreikis, neįvertintos jų taikymo galimybės ir ilgalaikės pasekmės, nėra derinamos, apie tai informuojant specifikacijų projektus pateikusius asmenis.

III SKYRIUS

ESMINIAI SPECIFIKACIJŲ TURINIO REIKALAVIMAI

9. Specifikacijoje turi būti apibrėžtos šios elektroninio dokumento sudedamosios dalys:

9.1. turinys;

9.2. metaduomenys;

9.3. vienas ar daugiau elektroninių parašų ir (ar) kvalifikuotų elektroninių spaudų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [\(1.3 E\)VE-59](#), 2016-06-13, paskelbta TAR 2016-06-14, i. k. 2016-16358

10. Elektroninio dokumento pakuotei ir sudedamosioms dalims taikomi šiame skyriuje nustatyti reikalavimai.

11. Specifikacijose turi būti apibrėžta:

11.1. elektroninio dokumento loginė struktūra, aprašant elektroninį dokumentą sudarančias sudėtines dalis ir jų savybes;

11.2. elektroninio dokumento fizinė struktūra, aprašant, koku formatu loginės dokumento struktūros dalys saugomos ir kaip jos atpažįstamos.

Elektroninio dokumento pakuotės reikalavimai

12. Elektroniniam dokumentui privaloma ši specifikaciją identifikuojanti informacija:

12.1. elektroninio dokumento pakuotės rinkmenos plėtinys, apibrėžtas specifikacijoje;

12.2. specifikaciją identifikuojantis žymuo (priedo 11 punktą).

13. Elektroninio dokumento pakuotei, išskyrus Aprašo 14 punkte numatytą atvejį, taikomi šie reikalavimai:

13.1. elektroninio dokumento pakuotė ir jos turinys neturi būti šifruojami;

13.2. elektroninio dokumento pakuotė negali būti apsaugota slaptažodžiais.

14. Prieigai prie elektroninių dokumentų, prie kurių priejimą riboja įstatymai, užtikrinti turi būti nustatytos papildomos sąlygos įstatymų ir kitų norminių teisės aktų nustatyta tvarka.

Elektroninio dokumento turinio reikalavimai

15. Elektroninio dokumento turinį sudaro pagrindinis dokumentas, kuris gali turėti priedų ir (ar) priedamų dokumentų.

16. Pagrindinis dokumentas – privaloma elektroninio dokumento turinio dalis, kurioje pateikiama pagrindinė elektroninio dokumento turinio informacija arba informacija apie priedamus dokumentus. Elektroniniame dokumente turi būti vienas pagrindinis dokumentas.

17. Priedas – elektroninio dokumento turinio dalis, kurioje gali būti pateikiama pagrindinį dokumentą papildanti ar pagrindinio dokumento atvaizdavimą aprašanti elektroninio dokumento turinio informacija. Priedas turi atitikti šiuos reikalavimus:

17.1. elektroninio dokumento pagrindinis dokumentas gali turėti vieną ar daugiau priedų;

17.2. priedas gali turėti vieną ar daugiau priedų.

18. Priedamas elektroninis dokumentas – savarankiškas elektroninis dokumentas, priedamas prie pagrindinio dokumento kaip jo turinį papildanti, paaiškinanti informacija. Priedamas dokumentas turi atitikti šiuos reikalavimus:

18.1. į elektroninio dokumento turinį gali įeiti vienas ar daugiau priedamų dokumentų;

18.2. priedamas elektroninis dokumentas turi atitikti konkrečioje specifikacijoje priedamiems elektroniniams dokumentams nustatytus reikalavimus.

19. Specifikacijoje turi būti nurodyti konkretūs elektroninio dokumento turinio formatai, pateikiant šią informaciją:

19.1. formato pavadinimas;

19.2. tiksli nuoroda į formatą aprašantį standartą ar specifikaciją;

19.3. rinkmenos plėtinys ir MIME tipo žyma (jei turinys saugomas rinkmena);

19.4. formatą realizuojančios programinės įrangos pavyzdžiai (programos pavadinimas, gamintojo pavadinimas, kita).

20. Rengiant specifikaciją, rekomenduojama rinktis populiarius, atvirus, tarptautiniais standartais patvirtintus ar kitus viešai paskelbtus turinio formatus, kuriuos realizuoja atvirojo kodo, nemokamai platinamos arba standartinės licencinės programinės priemonės.

21. Elektroninio dokumento turinys turi būti parengtas taip, kad elektroninio dokumento peržiūros metu būtų užtikrintas jo nekintamas atvaizdavimas informacinių technologijų priemonėmis.

22. Turi būti užtikrintas elektroninio dokumento turinio vientisumas ir autentiškumas.

Elektroninio dokumento metaduomenų reikalavimai

23. Elektroninio dokumento metaduomenys skirstomi į privalomuosius ir neprivalomuosius bei nekeičiamuosius ir keičiamuosius.

24. Privalomieji metaduomenys būtini, kai to reikalauja teisės aktuose nustatytos procedūros.

25. Metaduomenys, kurie po jų sukūrimo yra apsaugoti nuo keitimo, vadinami nekeičiamaisiais. Keičiamieji metaduomenys metaduomenų sudarytojo pasirinkimu gali būti apsaugoti nuo keitimo arba juos keisti gali būti leidžiama.

26. Elektroninio dokumento metaduomenys sudaromi atsižvelgiant į šio Aprašo priede nustatytus metaduomenų privalomumo ir nekeičiamumo reikalavimus.

27. Elektroninį dokumentą jo gyvavimo ciklo metu galima papildyti naujais metaduomenimis.

28. Kiekvienoje specifikacijoje turi būti apibrėžti konkretūs metaduomenų fiksavimo būdai (XML struktūra, PDF žodynas ar kita), metaduomenų laukai, jų reikšmių tipai, skaičius ir kiti jų fiksavimo, atvaizdavimo bei tikrinimo reikalavimai. Rekomenduojama metaduomenis fiksuoti XML struktūra ir specifikacijoje pateikti XML schemas arba nuorodas į naudojamus metaduomenis aprašančius standartus ar specifikacijas.

29. Turi būti užtikrintas visų nekeičiamųjų (prireikus – ir keičiamųjų) metaduomenų vientisumas ir autentiškumas.

Elektroninio dokumento pasirašymo reikalavimai

30. Elektroniniam dokumentui tvirtinti, pasirašyti ar, jei reikia, derinti (kai derinama su juridiniais asmenimis) naudojamas kvalifikuotas elektroninis parašas.

31. Elektroninis parašas turi atitikti Europos Sąjungos bei Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus pažangiųjų elektroninių parašų reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [\(1.3 E\)VE-59](#), 2016-06-13, paskelbta TAR 2016-06-14, i. k. 2016-16358

32. Elektroniniai parašai pagal galimybes juos tikrinti automatinėmis priemonėmis skirstomi į šias grupes:

32.1. einamieji elektroniniai parašai, kurie galioja tol, kol galioja elektroniniam parašui patvirtinti naudotas elektroninio parašo sertifikatas. Elektroninio parašo sertifikatų galiojimą nutraukus, elektroninio parašo tikrinimo programinė įranga tokius elektroninius parašus gali laikyti negaliojančiais;

Punkto pakeitimai:

Nr. [\(1.3 E\)VE-59](#), 2016-06-13, paskelbta TAR 2016-06-14, i. k. 2016-16358

32.2. trumpalaikiai elektroniniai parašai, kurie galioja visą elektroninio parašo sertifikate nurodytą galiojimo laiką (paprastai ne ilgesnį nei 3 metai). Į tokius elektroninius parašus turi būti įtraukiamos elektroninės laiko žymos, nes jų neturintys elektroniniai parašai gali būti pripažinti negaliojančiais juos tikrinant, kai elektroninio parašo sertifikato galiojimas nutrauktas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [\(1.3 E\)VE-59](#), 2016-06-13, paskelbta TAR 2016-06-14, i. k. 2016-16358

32.3. ilgalaikiai elektroniniai parašai, kurie galioja neribotą laiką. Į tokius elektroninius parašus turi būti įtraukiami elektroniniam parašui patvirtinti naudotų elektroninio parašo sertifikatų galiojimą patvirtinantys duomenys, surinkti po elektroninio parašo sukūrimo ir elektroninės laiko žymos įtraukimo. Elektroninio dokumento saugojimo metu šie elektroniniai parašai turi būti reguliariai papildomi archyvinėmis elektroninėmis laiko žymomis, apsaugančiomis elektroninių parašų galiojimą

nuo rizikos, kylančios dėl elektroniniame paraše panaudotų elektroninio parašo sertifikatų galimo sukompromitavimo ir naudotų kriptografinių metodų silpimo kintant technologijoms

Punkto pakeitimai:

Nr. [\(1.3 E\)VE-59](#), 2016-06-13, paskelbta TAR 2016-06-14, i. k. 2016-16358

33. Kiekvienoje specifikacijoje turi būti detaliai aprašyti naudojami elektroninio parašo formatai pagal Aprašo 32 punkte nurodytų elektroninių parašų grupes. Turi būti apibrėžti privalomi, leidžiami naudoti ar draudžiami naudoti elektroninio parašo elementai, nurodomos jų reikšmės arba pateikiamos nuorodos į standartus bei specifikacijas, kuriuose išdėstyti elektroninių parašų formatų ir struktūros reikalavimai.

34. Elektroninis dokumentas ar atskiros jo dalys pasirašomi šiais būdais:

34.1. lygiagrečiuoju būdu, kai kiekvienas elektroninis parašas yra savarankiškas ir naudojamas elektroninio dokumento turiniui ir (ar) metaduomenims pasirašyti;

34.2. daugiapakopiu būdu, kai elektroniniu parašu pasirašomi ir kiti elektroniniai parašai.

35. Lygiagretusis pasirašymo būdas taikytinas pasirašant elektroniniais parašais, turinčiais vienodą statusą (pvz., vizavimo, susipažinimo procedūrų įforminimas), o daugiapakopis – pasirašant žemesnio lygmens elektroninius parašus (pvz., kai pasirašomas ar vadovo elektroniniu parašu tvirtinamas vizuotas elektroninis dokumentas).

36. Parengto elektroninio dokumento vientisumui patvirtinti gali būti sukurtas visus pasirašomus duomenų objektus (turinį, nekeičiamuosius metaduomenis ir (ar) elektroninius parašus) apimantis elektroninis parašas. Šiuo elektroniniu parašu kartu gali būti pasirašomi ir elektroninio dokumento registravimo metaduomenys.

Punkto pakeitimai:

Nr. [\(1.3 E\)VE-59](#), 2016-06-13, paskelbta TAR 2016-06-14, i. k. 2016-16358

37. Specifikacijoje turi būti numatyti vienas arba abu Aprašo 34 punkte nurodyti elektroninio dokumento pasirašymo būdai.

38. Į elektroninį parašą turi būti įtrauktas pasirašančio asmens elektroninio parašo sertifikatas. Rekomenduojama įtraukti visus kvalifikuoto elektroninio parašo sertifikato seką sudarančius patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų elektroninio parašo ar elektroninio spaudo sertifikatus iki Nacionaliniame patikimame sąraše nurodyto sertifikato.

Punkto pakeitimai:

Nr. [\(1.3 E\)VE-59](#), 2016-06-13, paskelbta TAR 2016-06-14, i. k. 2016-16358

39. Specifikacijoje turi būti apibrėžti kriptografijos algoritmai, naudojami elektroniniams parašams sukurti. Neleidžiama naudoti algoritmų, kuriuos draudžia naudoti teisės aktai.

40. Duomenų egzistavimui iki tam tikro laiko momento patvirtinti elektroniniuose parašuose, kvalifikuotuose elektroniniuose spauduose naudojamos tik elektroninės laiko žymos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [\(1.3 E\)VE-59](#), 2016-06-13, paskelbta TAR 2016-06-14, i. k. 2016-16358

41. Elektroninio parašo metaduomenys turi būti susieti su elektroniniu parašu ir pasirašyti tuo pačiu elektroniniu parašu, kurį jie aprašo.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

42. Visos su Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba suderintos ar Lietuvos vyriausiojo archyvaro patvirtintos specifikacijos skelbiamos Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos interneto svetainėje.

Elektroninių dokumentų specifikacijų
reikalavimų aprašo
priedas

ELEKTRONINIO DOKUMENTO METADUOMENYS

Eilės Nr.	Metaduomenys	Duomenų tipas	Privalomumas			Nekeičiamumo užtikrinimo privalomumas ¹
			Įstaigoms	Nevalstybinėms organizacijoms ir privatiems juridiniams asmenims	Fiziniam asmeniui	
1	Elektroninio dokumento sudarytojas (juridinio asmens pavadinimas, valstybės įgalioto ar fizinio asmens vardas ir pavardė)	Tekstinis	P	R	R	Taip
2	Elektroninio dokumento sudarytojo kodas	Tekstinis	P	R	N	Taip
3	Elektroninio dokumento registracijos data	Data ²	P ³	N	N	Taip
4	Elektroninio dokumento registracijos numeris	Tekstinis	P ³	N	N	Taip
5	Adresatas (juridinio asmens pavadinimas, valstybės įgalioto ar fizinio asmens vardas ir pavardė)	Tekstinis	P ⁴	N	N	Taip
6	Elektroninio dokumento gavimo data	Data ²	P ³	N	N	Taip
7	Elektroninio dokumento gavimo registracijos numeris	Tekstinis	P ³	N	N	Taip
8	Elektroninio dokumento gavėjas (juridinio asmens pavadinimas, valstybės įgalioto ar fizinio asmens vardas ir pavardė)	Tekstinis	P ³	N	N	Taip
9	Elektroninio dokumento gavėjo kodas	Tekstinis	P ³	N	N	Taip
10	Elektroninio dokumento pavadinimas (antraštė)	Tekstinis	P	R	R	Taip

11	Elektroninio dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	Tekstinis	P	N	N	Ne
12	Elektroninio parašo paskirtis ⁵	Tekstinis	P	P	P	Taip
13	Elektroninį parašą sukūrusio asmens vardas ir pavardė	Tekstinis	P ⁶	P ⁶	P ⁶	Taip
14	Elektroninį parašą sukūrusio asmens pareigos	Tekstinis	P	R	N	Taip
15	Elektroninio parašo sukūrimo data	Data ²	P	P	P	Taip
16	Informacija apie prieigos prie elektroninio dokumento turinio ribojimą ⁷	Loginis	N	N	N	Taip
17	Informacija apie prieigos prie elektroninio dokumento metaduomenų ribojimą ⁷	Loginis	N	N	N	Taip
20	Papildomi Apraše neapibrėžti metaduomenys	Turi būti apibrėžta specifikacijoje	N	N	N	-

Paaiškinimai:

1. Santrumpų reikšmės: P – privaloma; N – neprivaloma; R - rekomenduojama.

2. Išnašos:

¹ Privaloma, jei yra pateiktas metaduomuo.

² Kaip tai apibrėžta konkrečioje elektroninio dokumento specifikacijoje.

³ Metaduomuo privalomas, kai dokumentas užregistruotas įstaigoje.

⁴ Privalomas tik įstaigų siunčiamiems dokumentams.

⁵ Nurodoma procedūra (pasirašymas, tvirtinimas, vizavimas, suderinimas, supažindinimas, registravimas, kopijos ar nuorašo tikrumo liudijimas, gauto dokumento registravimas ar kita), kuriai įforminti buvo naudojamas elektroninis parašas.

⁶ Privaloma, jei šių duomenų nėra elektroninio parašo sertifikate.

⁷ Elektroninio dokumento gyvavimo ciklo laikotarpiu pakitus metaduomens reikšmei, elektroninis dokumentas papildomas nauju metaduomeniu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [\(1.3 E\)VE-59](#), 2016-06-13, paskelbta TAR 2016-06-14, i. k. 2016-16358

Pakeitimai:

1.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba, Įsakymas

Nr. [\(1.3 E\)VE-59](#), 2016-06-13, paskelbta TAR 2016-06-14, i. k. 2016-16358

Dėl Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymo Nr. VE(1.3 E)-41 „Dėl Elektroninių dokumentų specifikacijų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo